

Háskólinn á Hólum Ársskýrsla 2012

Efnisyfirlit

Aðfararorð	2
Stjórn og stoðþjónusta	3
Framkvæmda- og háskólaráð	3
Fjöldi starfsmanna Hólaskóla	3
Stoðþjónusta.....	4
Fjármála- og þjónustusvið	4
Tölvu- og tæknimál	4
Bókasafn	5
Kynningarmál.....	5
Deildir	6
Ferðamáladeild	6
Nám og kennsla	6
Stjórnun	6
Rannsóknir	7
Þjónusta og samstarf	7
Fiskeldis- og fiskalíffræðideild	8
Nám og kennsla	8
Rannsóknir	8
Þjónusta og samstarf	9
Hestafræðideild	10
Nám og kennsla	10
Rannsóknir	10
Búrekstur – hestahald	11
Önnur verkefni.....	11
Nemendur og brautskráningar	12
Kennslu- og framhaldsnámssvið	13
Rannsóknasvið	14
Rannsóknir og rannsóknastyrkir	14
Rannsóknavirkni	14
Birtingar 2012	16
Reikningar Hólaskóla 2012	19

Aðfararorð

Háskólinn á Hólum býður upp á nám á fræðasviðum sem eru nátengd landfræðilegri stöðu skólans. Sérhæfing náms við háskólann er á fræðasviðum ferðamála í dreifbýli, fiskeldis- og fiskalíffræði og hestafræðum með áherslu á reiðmennsku og reiðkennslu. Fyrirkomulag námsins er ýmist staðbundið þar sem nemendur búa heima á Hólum eða í næsta nágrenni skólans, eða blandað nám (fjarnám með staðbundnum lotum), óháð búsetu.

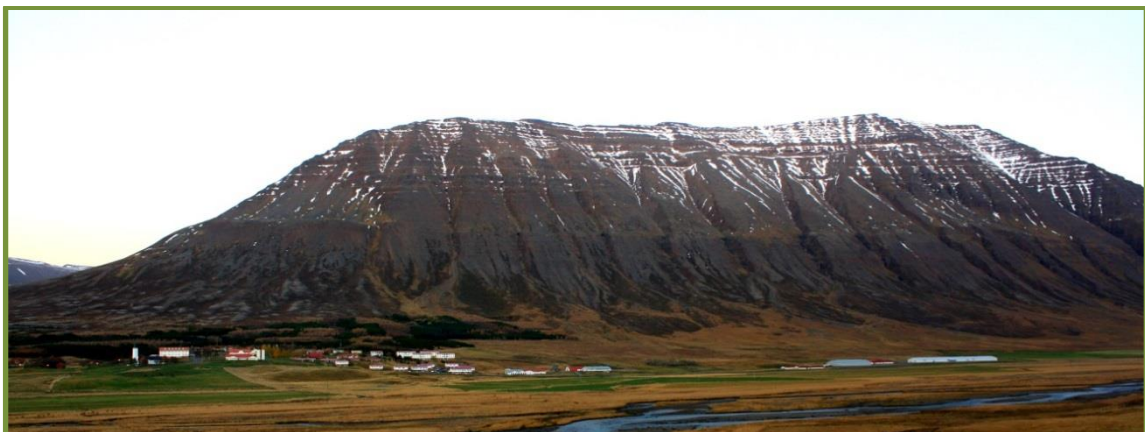
Þann 4. júlí undirrituðu Háskólinn á Hólum og Mennta- og menningarmálaráðuneytið samning um kennslu og rannsóknir við skólann. Undirritun samningsins markaði tímamót í sögu skólans, þar sem skólinn hafði starfað án samnings við ráðuneytið fram að þeim degi. Samningurinn staðfestir hlutverk skólans í menntun íslensku þjóðarinnar.

Síðari hluta árs var unnið að greiningu á gæðum náms við Háskólann á Hólum samkvæmt áætlun Gæðaráðs Háskóla. Starfsfólki og nemendum unnu óeigingjarnt starf í þágu skólans með aðkomu sinni að skýrslugerðinni. Vinna að gæðamálum er eilífðar verkefni en afar mikilvægt er að tryggja nemendum góða umgjörð til náms

Umgjörð Háskólans á Hólum er friðsæl, falleg og fjölbreytileg náttúra Hjaltadals. Þéttbýlið Hólar er vel í sveit sett og þjónusta í boði fyrir fólk á öllum aldri; nemendur, starfsfólk og aðstandendur þeirra. Á Hólum fær frumkvæði, sköpun, kapp, fróðleiksfýsn, metnaður og framsækni byr undir báða vængi og umfram allt fær einstaklingurinn notið sín.

Verið velkomin heim að Hólum!

Erla Björk Örnólfsdóttir
rektor

Stjórn og stoðþjónusta

Framkvæmda- og háskólaráð

Stjórn Háskólans á Hólum er falin háskólaráði og rektor. Háskólaráð markar heildarstefnu í kennslu og rannsóknum og mótar skipulag háskóla. Rektoraskipti urðu við Háskólann á Hólum 1. júní er Skúli Skúlason lét af störfum og Erla Björk Örnólfsdóttir tók við embættinu. Rektor er formaður háskólaráðs. Aðrir fulltrúar háskólaráðs voru: Brynhildur Þórarinsdóttir, *varamaður* Edward H. Huijbens, Gísli Árnason, *varamaður* Valdimar Ó. Sigmarsson, Guðrún Lárusdóttir *varamaður* Arnþrúður Heimisdóttir, Ágústa Guðmundsdóttir *varamaður* Sigurður S. Snorrason, Sigríður Sigurðardóttir *varamaður* Jóhannes Tómasson, Ólafur H. Einarsson *varamaður* Sigrún Ólafsdóttir, Bjarni Kristófer Kristjánsson *varamaður* Guðrún Helgadóttir og Hekla Katharína Kristinsdóttir *varamaður* Eiríkur Vilhelm Sigurðarson.

Framkvæmdaráð háskólans sinnir daglegum rekstri og samræmir starf sviða og deilda. Í því sátu Skúli Skúlason rektor þar til 1. júní er Erla Björk Örnólfsdóttir tók við embætti rektors, Bjarni Kristófer Kristjánsson deildarstjóri, Guðmundur Björn Eypórsson fjármálastjóri, Sigurbjörg Bjarney Ólafsdóttir mannauðs- og skrifstofustjóri, Víkingur Þór Gunnarsson deildarstjóri og Kristína Tryselius deildarstjóri þar til 1. ágúst að Guðrún Helgadóttir tók við deildarstjórn og setu í framkvæmdaráði.

Rektoraskipti, Skúli Skúlason afendir Erlu Björk Örnólfsdóttur brennijárn.

Fjöldi starfsmanna Hólaskóla

Árið 2012 unnu 85 starfsmenn í 48,2 stöðugildum. Þessi mikli munur milli fjölda starfsmanna sem unnu við skólann og stöðugilda skýrist á því að fjölgun starfsmanna við skólann yfir sumarið var mjög mikil. Á sumartíma kom fólk til starfa við ýmsar rannsóknir innan deildanna, við staðarhald, á búinu og við Hólarannsóknina. Fastir starfsmenn við skólann voru aftur á móti 51 í 42,6 stöðugildum

Á árinu 2012 hófu störf við skólann Erla Björk Örnólfsdóttir rektor, Hekla Katarína Kristinsdóttir reiðkennari og Sigvaldi Lárus Guðmundsson reiðkennari. Á árinu lét af störfum Grétar Geirsson starfsmaður á búí, Birna Kristjánsdóttir lektor,

starfsmaður háskólaþess á Blönduósi, Per Áke Nilsson prófessor, sameiginlegur starfsmaður Selaseturs Íslands á Hvammstanga og Háskólans á Hólum og Erlingur Ingvarsson reiðkennari. Þórarinn Eymundsson reiðkennari fór í launalaust leyfi á árinu.

Starfsmannaferð út í Drangey.

Stoðþjónusta

Fjármála- og þjónustusvið

Hlutverk fjármálasviðs er að annast fjárreiður skólans í umboði rektors. Fjármálastjóri er yfirmaður fjármálasviðs hefur yfirumsjón með gerð fjárhagsáætlunar og er hún unnin í samvinnu við framkvæmdaráð skólans. Á fjármálasviði er unnið bókhald skólans og haft eftirlit með því að rekstur sé í samræmi við gildandi heimildir.

Skrifstofu- og mannauðsstjóri er yfirmaður þjónustusviðs. Þjónustusvið hefur yfirumsjón með mannauðsmálun og annarri þjónustu við starfmenn, nemendur og gesti skólans ásamt fjölmörgum öðrum verkefnum. Undir þjónustusviðið heyrir tölvuþjónusta, staðarhald, þjónustuborð og bókasafn. Starfsmenn sviðsins voru tíu á árinu í 8,75 stöðugildum.

Þann 1. janúar 2012 tók háskólinn upp Oracle verkþókhald sem býður upp á margþætta möguleika til að halda utan um vinnu, kostnað og aðkeypta þjónustu hvers viðfangs. Kerfi auðveldar verkefnastjórum utanumhald verkefna og rekstur þeirra.

Tölvu- og tæknimál

Samstarf Háskólans á Hólum við aðra háskóla í tölvu- og tæknimálum hefur verið farsælt og um árabíl hefur skólinn verið hluti af RHnet-i (www.rhnet.is). Í gegnum samstarfsnet opinberu háskólanna jókst vefþjónusta skólans á árinu. Þar ber helst að nefna nýjan innri vef Ugluna. Einnig var tekin í notkun nýr Moodle vefur sem heldur utanum námskeið sem eru kennd við skólann. Um vefinn fara samskipti milli kennara og nemenda sem og próf- og verkefnaskil nemenda. Bæði kerfin voru sett upp í samstarfi við Háskóla Íslands. Á haustmánuðum hóf skólinn notkun á Skemmanni (www.skemman.is) vefþjónustu sem hýsir lokaritgerðir nemenda allra háskóla landsins. Á árinu var tölvukerfi skólans jafnframt uppfært og hýsing flutt til Google (Google-Docs-

Education). Auk þess var settur upp nýr fjarfundabúnaður (Polycom HDX-7000) til að auðvelda samstarf og samskipti um netið.

Bókasafn

Á árinu var samstarfi við Bókasafn Háskólans á Akureyri um skráningu og þjónustu við lánþega haldið áfram, samstarfið hófst árið 2009. Starfsmenn bókasafns HA komu að kennslu í heimildanotkun og gagnaöflum. Starfsmenn safnsins eru með viðveru á Hólum aðra hverja viku og eftir þörfum. Einnig veitir starfsfólk nemendum og kennurum þjónustu með námskeiðum á Hólum, í gegnum tölvupóst og síma.

Kynningarmál

Kynningarmál skólans voru einkum skólaheimsóknir í framhaldssóla, móttaka hópa og einstaklinga á Hólum auk þátttöku í Háskóladeginum, Hestatorginu á Landsmóti hestamanna og Degi menntunar í ferðaþjónustu. Auk þess var opið hús í Háskólanum á Hólum þann 1. desember þar sem nemendur og kennarar skólans tóku á móti gestum og kynntu starfsemi skólans.

Viðburðarstjórnun, jólatré skreytt að hætti grýlu 1. desember.

Deildir

Háskólinn á Hólum býður nám í þremur deildum; ferðamáladeild, fiskeldis- og fiskalíffræðideild og hestafræðideild.

Ferðamáladeild

Nám og kennsla

Á árinu útskrifuðust 24 einstaklingar með Diplóma í viðburðastjórnun, fimm með Diplóma í ferðamálafræði og 21 með B.A. í ferðamálafræði, alls 50 nemendur. Þetta er fjölmennasti útskriftarárgangur deildarinnar hingað til. Nemandi deildarinnar Berghildur Fanney Hauksdóttir hlaut verðlaun Rannsóknamiðstöðvar ferðamála fyrir lokaverkefni sitt til BA gráðu.

Haustið 2012 voru 169 nemendur innritaðir í deildina, þar af 77 nýnemar. Meirihluti nýnema eða 43 innrituðust í BA nám, 17 í Diploma í ferðamálafræði, 15 í Diploma í viðburðastjórnun og 2 í MA nám. Allt nám við deildina er boðið sem blandað nám, þ.e. staðbundið nám á Hólum eða fjarnám með lotubundinni viðveru við Háskólann á Hólum. Allir nemendur hafa aðgang að sama námsumhverfi á vefnum, þ.e. innra kerfinu Uglu og Moodle. Tæp 90% nemenda við deildina voru í fjarnámi.

Á árinu var lögð áhersla í kennslumálum á að endurskoða hæfniviðmið námsbrauta og námskeiða. Var það meðal annars unnið í samstarfi við kennara í ferðamálafræði við Háskóla Íslands, sjá nánar um samstarfsverkefni. Jafnframt samvinnu við Háskóla Íslands var unnið innan deildar í starfshópum um námsframboðið á einstökum sviðum.

Um haustið var hafinn undirbúningur að endurskoðun á kennslufyrirkomulagi, en frá árinu 2010 höfðu námskeið deildarinnar verið boðin í þriggja vikna lotum, eitt og eitt í senn.

Útivist og upplifun, dúðuð og sæl.

Stjórnun

Deildarstjórnun urðu á árinu. Kristina Tryselius hætti störfum 1. ágúst en við tók Guðrún Helgadóttir prófessor. Um vorið tilnefndi deildin nýja fulltrúa í kennslunefnd, framhaldsnámsnefnd og rannsóknanevnd. Hefur sú stefna verið dregin skýrar fram að

Þessir fulltrúar fara með umboð deildarinnar á viðkomandi sviði. Námsnefnd starfar við deildina, skipuð tveim fulltrúum nemenda, fulltrúa kennara og deildarstjóra. Nefndin er samráðsvettvangur nemenda og kennara þar sem komið er á framfæri ábendingum og athugasemdum um einstök námskeið rætt námsfyrirkomulag, námskeið og kennsluhætti.

Í desember var kynntur undirbúningur að heimsókn Gæðaráðs háskólastigsins til úttekta á Háskólanum á Hólum og tóku starfsmenn deildarinnar þátt í gerð sjálfsmatsskýrslu um starf skólans.

Rannsóknir

Rannsóknarverkefni voru einkum á þrem sviðum; ferðamenska/ferðaþjónusta á jaðarsvæðum, hestar og ferðamenska/-þjónusta, matur og ferðaþjónusta. Á árinu unnu starfsmenn deildarinnar að fjölbreyttum rannsóknarverkefnum og kynntu niðurstöður sínar á innlendum og erlendum ráðstefnum. Guðrún Þóra Gunnarsdóttir lektor hlaut styrk frá Rannsóknamiðstöð ferðamála vegna doktorsverkefnis síns sem nefnist Ferðaþjónusta og jaðarsamfélög: Áhrif og afleiðingar.

Þjónusta og samstarf

Rannsóknamiðstöð ferðamála er rekin af þremur háskólum, Háskóla Íslands, Háskólanum á Akureyri og Háskólanum á Hólum og situr deildarstjóri ferðamáladeildar í stjórn miðstöðvarinnar. Stefnumótun fór fram á árinu og var aukin áhersla lögð á hlutverk miðstöðvarinnar í að byggja upp rannsóknasamstarf.

Ferðamáladeild átti einn fulltrúa í stjórn Ferðaþjónustunnar á Hólum. Deildin leggur áherslu á að samræmi sé milli þess sem kennt er á námsbrautum deildarinnar og starfsemi ferðaþjónustunnar. Ferðamáladeild á fulltrúa í stjórn Fornverkaskólans sem er samstarfsverkefni Byggðasafns Skagfirðinga, Tréiðnaðardeildar Fjölbautaskóla Norðurlands vestra og Ferðamáladeildar. Starfsemi og aðferðafræði Fornverkaskólans miðar að því að efla og halda við hverfandi handverki og málfari sem tengist íslenskum byggingararfi.

Af erlendu samstarfi má nefna verkefnið Riding Native Nordic Breeds, sem styrkt er af NORA og snýst um rannsóknir og yfirfærslu þekkingar í hestaferðaþjónustu á Íslandi, í Færeyjum og Noregi. Samningur um Erasmus nemenda- og kennaraskipti við Leeds Metropolitan University, UK, var undirritaður á árinu og vann Dr. Katherine Daspher með deildinni að þróun námskeiðsins Íþróttaviðburðir á grundvelli þess samnings. Jafnframt er hún samstarfsaðili í rannsóknnum á sviði hestatengdrar ferðaþjónustu.

Ferðamáladeild Háskólans á Hólum var í forsvari fyrir styrkumsókn til Nets opinberra háskóla til samstarfsverkefnis um samnýtingu námskeiða og samstarf um kennslu. Kennslumiðstöð Háskóla Íslands veitti sérfræðilega ráðgjöf, nokkrir vinnufundir voru haldnir bæði á Hólum og í Reykjavík.

Ferðamáladeild átti í formlegu samstarfi við Selasetur Íslands og þekkingarsetrið á Blönduósi með sameiginlegum starfsmönnum við kennslu og rannsóknir. Auk þessa sitja starfsmenn deildarinnar í ýmsum starfshópum, stjórnnum og ráðum s.s. stjórn NORA, stjórn Rannsóknarmiðstöðvar Íslands - Rannís, stjórn Matís, ráðgjafanefnd Northern Periphery á Íslandi.

Fiskeldis- og fiskalíffræðideild

Nám og kennsla

Á árinu 2012 útskrifuðust tólf einstaklingar frá fiskeldis- og fiskalíffræðideild, ellefu úr diplómanámi í fiskeldi og einn úr meistaranámi í sjávar- og vatnalíffræði. Á haustmíssi 2012 innrituðust tólf nemendur í nám við deildina, tíu í diplóma nám og tveir í meistaranám. Fjöldi nemenda við fiskeldisdeild hefur farið vaxandi á síðustu árum. Auk nemenda HH, störfuðu fimm nemendur á doktorsstigi undir leiðsögn sérfræðinga deildarinnar, allir skráðir til náms við aðra háskóla, flestir við Háskóla Íslands.

Deildin hefur unnið að uppbyggingu og þróun námsins og horfir til aukins samstarfs við aðra opinbera háskóla. Með tilkomu samstarfsnets opinbera háskóla hefur þróun slíks samstarfs verið gerð auðveldari og vinnur deildin nú að samstarfsverkefnum um nám á grunn- og meistarastigi. Á árinu 2012 komu 6 nemendur frá HÍ og HA sem skiptinemar til deildarinnar.

Deildin hefur um margra ára skeið verið í samstarfi við Sjávarútvegsskóla Háskóla Sameinuðu þjóðanna um kennslu í fiskeldisfræðum. Annarsvegar kennir deildin annað hvert ár sérhæft sex vikna námskeið um fiskeldi, sem er hluti af námi þeirra nemenda sem koma til Íslands, auk þess að leiðbeina nemendum í þriggja mánaða rannsóknarverkefnum. Þessi hluti námsins var í boði á skólaárinu 2011 – 2012. Hinsvegar hefur deildin komið að sérhæfðum námskeiðum í fiskeldi sem haldin eru víða um heim og voru tvö slík námskeið kennd á árinu 2012.

Fylgst með atferli laxfiska.

Rannsóknir

Rannsóknir Fiskeldis- og fiskalíffræðideildar eru öflugar sem m.a. má sjá á fjölda þeirra meistara og doktorsnema sem stunda framhaldsnám við deildina. Rannsóknáherslur deildarinnar eru fjölbreyttar, en má á grófan hátt skipta í tvennt; fiskeldisrannsóknir og rannsóknir á ferskvatnsfiskum og vistkerfum. Fiskeldisrannsóknir deildarinnar lúta að þáttum er snúa að aukinni framleiðni og hagkvæmni í fiskeldi s.s. vexti fiska, bættu fóðri, áhrifum eldisumhverfis á vöxt, lífeðlisfræðilegu þoli fiska, hönnun eldiskerfa og kynbótum. Rannsóknir deildarinnar á ferskvatnsfiskum og vistkerfum eru einnig fjölbreyttar, t.d. þróun og viðhald fjölbreytileika fiskistofna, atferli seiða laxfiska í ám, fiskalífsliffræði og fjölbreytileika linda- og grunnvatnsvistkerfa.

Rannsóknartekjur deildarinnar hafa farið vaxandi á síðustu árum og var árið 2012 engin undantekning á því. Starfsmenn hennar sóttu um fjölmarga styrki til nýrra verkefna. Fengust styrkir til fimm verkefna úr erlendum samkeppnissjóðum, einn styrkur úr norrænum samkeppnissjóði og einn úr innlendum sjóði. Tveir nemendur við skólann hlutu námsstyrk Leifs Eiríkssonar fyrir ameríska ríkisborgara sem stunda nám á Íslandi. Skúli Skúlason hlaut styrk frá háskólanum í St. Andrews í Skotlandi í tengslum við rannsóknarleyfi sitt.

Á árinu greindu starfsmenn deildarinnar frá niðurstöðum rannsókna sinna í ræðu og riti. Tólf greinar voru birtar í ISI tímaritum og níu fyrirlestrar haldnir á alþjóðlegum og innlendum ráðstefnum og í boði háskóladeilda.

Þjónusta og samstarf

Starfsfólk fiskeldis- og fiskalíffræðideildar veitir ýmiskonar þjónustu, til iðnaðarins, vísindasamfélagsins og stjórnsýslunnar.

Háskólinn á Hólum annast bleikjukynbætur samkvæmt samningi við sjávarútvegs- og landbúnaðarráðuneytið. Samningurinn kveður m.a. á um að Háskólinn á Hólum skuli sjá bleikjuframleiðendum á Íslandi fyrir hrognum úr kynbættum stofni og að ekki sé heimilt að selja hrogn af stofninum úr landi. Kynbæturnar eru fjármagnaðar að hluta til með framlagi sjávarútvegs- og landbúnaðarráðuneytisins og hins vegar með hrognasölu. Einnig hefur skólinn veitt einstaklingum og fyrirtækjum þjónustu tengda fiskeldi og veitt ráðgjöf til bænda er hefja vilja bleikjueldi. Starfsmenn hafa setið í ritstjórn viðurkenndra fræðiritanna innlendra sem og erlendra. Sem dæmi má nefna að á árinu var Bjarni K. Kristjánsson í ritnefnd Environmental Biology of Fishes og Icelandic Agricultural Science.

Starfsmenn fiskeldis- og fiskalíffræðideildar starfa í nefndum á vegum hins opinbera sem lúta að faglegum málefnum. Árið 2012, var Skúli Skúlason formaður erfðanefndar landbúnaðarins, Bjarni K. Kristjánsson formaður nefndar um innflutning framandi lífvera og sat hann ásamt Stefáni Óla Steingrímssyni í nefnd um erfðabreyttar lífverur.

Lengi býr að fyrstu gerð – bleikja að klekjast úr eggj.

Hestafræðideild

Nám og kennsla

Alls stunduðu um 70 nemendur nám í hestafræðideild og brautskráðust 28 þeirra 25. maí, þar af 12 nemendur með BS gráðu í hestafræði (Sameiginleg námsgráða með LBHÍ), 10 með diplómapróf í reiðkennslu og reiðmennsku og sex með diplómapróf í tamningum.

Aðsókn að námi deildarinnar skólaárið 2012-2013 var afar góð og fóru inntökupróf fram í tveimur lotum í júní. Ákveðið var að takmarka fjölda inn á 1.ár í BS í reiðmennsku og reiðkennslu við 18 nemendur. Á þriðja tug umsækjanda þreytti inntökupróf í diplómanám í reiðmennsku og reiðkennslu en þetta var síðasta inntökupróf þess náms.

Innritaðir voru 79 nemendur á skólaárið 2012-2013 í hestafræðideild og hafa þeir aldrei verið fleiri. Til að kennslukraftur og kennsluaðstaða réði við þennan nemendafjölda var ákveðið að diplómanám í reiðkennslu og reiðmennsku yrði kennt frá mars til júní á vorönn 2013.

Námskeið þriðjaárs til B.S. gráðu voru kennd í fyrsta skipti á haustönn 2012. Fyrirferðamesta nýjungin á haustönn var kennsla BS-námskeiðs (10 ECTS) sem flestir nemendur völdu í stað BS-verkefnis.

Nemendur tóku þátt í ýmsum viðburðum innan og utan skólans s.s. hestamótum, kennslusýningu á Sauðárkróki, og æfingakennslu í reiðmennsku í samvinnu við grunn- og framhaldsskóla héraðsins.

Frá reiðsýning að vori.

Rannsóknir

Fjöldmörg smærri nemendaverkefni settu svip á skólastarfið árið 2012 og má þar sérstaklega nefna BS verkefni nema í hestafræði á vorönn og reiðmennskunema á haustönn. Verkefnin voru af ýmsum toga en allmörg þeirra byggðu á afmörkuðum verklegum rannsóknum sem fram fóru í aðstöðu skólans og/eða með hrossum í eigu skólans. Stærstu rannsóknaverkefni ársins voru á sviði þjálfunarlífeðlisfræði þar sem annars vegar var sett upp samanburðartilraun á álagi á tölti og brokki og hins vegar

mælingar á álagi þar sem líkt var eftir keppni í skeiði. Einnig fór fram rannsókn á sviði fóðurfræði sem fjallaði um nýtingu fosfórs hjá hrossum eftir aldri.

Fóðurnýting – rannsóknarverkefni á Hólum.

Búrekstur – hestahald

Skólinn á um 100 hross og er tæpur helmingur þeirra tamdir kennsluhestar. Umfang hrossaræktarinnar hefur verið svipað um árabíl en sjö folöld fæddust á árinu. Tvær hryssur voru seldar. Húshross í umsjón skólans voru 150-200 eftir viðfangsefnum og árstíma en útigangur taldi 70-80 hross. Auk þess voru jafnan 30-40 hross í starfsmannahesthúsinu á Skeiðmel.

Í heildina gekk búreksturinn vel þó mikil þurrkatíð hamlaði grassprettu annað árið í röð. Heyskapur gekk þó allvel og heyjuðust 1200 baggar/rúllur, sem fullnægði þörfum skólans fyrir hey.

Önnur verkefni

Reiðkennarar skólans tóku þátt í ýmsum reiðsýningum og mótum á árinu s.s. Landsmóti, Íslandsmóti, Meistaradeild Norðurlands og kennslusýningum í Svíþjóð og Noregi. Fimm hryssur voru sýndar á kynbótasýningum og komust tvær þeirra á Landsmót.

Starfsfólk hestafræðideildar Háskólans á Hólum tekur virkan þátt í stefnumótun og þróun starfsgreinarinnar með setu í fagraði í hrossarækt og velferðarnefnd hestamennskunnar. Deildarstjóri situr í stjórn sögusetur íslenska hestsins en helstu verkefni þess á árinu voru: a) móttaka gesta yfir sumarmánuðina, b) gagnaskráning í ljósmyndavef en grunnur sá fangar menningu tengda íslenska hestinum og sögu hans, c) og vinna við orðfák, sérorðasafn tengt íslenska hestinum í gegnum aldirnar.

Knapamerki. Unnið var að endurskoðun og bótum á knapamerkjum og knapamerkjabækur eitt, tvö og þrjú endurútgefnar á árinu.

Nemendur og brautskráningar

Við upphaf skólaársins 2012 – 2013 voru 263 nemendur skráðir við nám við Háskólann á Hólum, en fjöldi nemenda hefur farið vaxandi síðastliðin ár. Meðalaldur nemenda er um 33 ár, en er þó breytilegur milli deilda, þar sem að nemendur ferðamáladeildar (37 ár) og fiskeldisdeildar (33 ár) eru eldri en nemendur hestafræðideildar (25 ár). Flestir nemendur skólans eru konur (71%), þó eru karlmenn hærra hlutfall nemenda í fiskeldis- og fiskalíffræðideild (86%). Nemendur skólans eru með lögheimili víða um land og eru 12% nemenda erlendir ríkisborgarar.

Á árinu brautskráðust 93 einstaklingar frá Háskólanum á Hólum. Fjöldi brautskráðra hefur vaxið á undanförunum árum, en stóð í stað milli áranna 2011 og 2012, að hluta til er það vegna breyttrar skipunar náms í hestafræðideild. Á árinu útskrifuðust 49 nemendur úr ferðamáladeild, 12 úr fiskeldis- og fiskalíffræðideild og 32 úr hestafræðideild.

Brautskráning að vori 2012

Brautskráning að hausti 2012

Kennslu- og framhaldsnámssvið

Kennslu- og framhaldsnámssvið Háskólans á Hólum sjá um málefni er snúa að nemendum skólans. Á sviðunum starfa kennslu- og framhaldsnámsnefndir, þar sem að fulltrúar nemenda eiga sæti. Einn og sami sviðsstjóri er fyrir bæði sviðin, og kennsluskrifstofa skólans sinnir þörfum beggja sviða. Sviðin hafa umsjón með nemendabókhaldi, inntöku nemenda, gerð kennsluskrár, alþjóðarmálum, námsráðgjöf auk þess að bera ábyrgð á gæðastjórnun námsins. Sviðin taka við kærum og umkvörtunum nemenda og sker úr um ágreiningsmál. Á árinu störfuðu þrír starfsmenn í 1,45 stöðugildum á kennslu- og framhaldsnámssviði.

Árið 2011 var fyrirkomulagi gæðaúttekta íslenskra háskóla breytt. Stofnað var gæðaráð háskóla, sem í sitja erlendir sérfræðingar (www.rannis.is/gaedarad/). Ráðinu til ráðgjafar er ráðgjafanefnd sem í sitja fulltrúar háskólanna. Í nefndinni sátu rektorar háskólanna, en haustið 2012 var fallið frá skipan rektora í ráðgjafanefnd og var Hjördís Gísladóttir tilnefnd í ráðið fyrir hönd Háskólans á Hólum. Síðla árs vann starfsfólk HH sjálfsmatsskýrslu (reflective analysis) vegna ytri gæðaúttektar á Háskólanum á Hólum. Lokaskýrslu þessarar úttektar má vænta um mitt ár 2013. Í framhaldi af þessari úttekt mun fara fram úttekt á gæðum deilda skólans, Fiskeldis- og fiskalífræðideildar árið 2013, Ferðamáladeildar árið 2014 og Hestafræðideildar árið 2015.

Háskólinn á Hólum fékk diploma supplement viðurkenngu á árinu. Viðurkenningin staðfestir að þeir skírteinisviðaukar sem skólinn gefur út og afhendir með brautskráningarskýrteinum nemenda uppfylli þær kröfur sem Evrópusambandið gerir til slíkra viðauka.

Sem hluti af samstarfi opinbera háskóla var í desember 2011 undirritaður samningur um gagnkvæman aðgang nemenda. Nemendur hófu að nýta sér þennan samning nær samdægurs, á árinu sóttu 18 nemendur frá öðrum opinberum háskólum námskeið við Háskólann á Hólum, og oft fleira en eitt námskeið hver nemandi, alls 25 námskeið. Á haustdögum var undirritaður samningur um samnýtingu kennsluskyldu kennara. Sá samningur kemur Háskólanum á Hólum mjög vel og hafa kennarar skólans komið að kennslu við Háskólann á Akureyri, auk þess sem kennarar frá Háskóla Íslands hafa komið að kennslu við Háskólann á Hólum.

Sýningarlok við brautskráningu.

Rannsóknasvið

Starfsemi rannsóknasviðs hefur verið í mótun undanfarin ár. Á fundi sem rannsóknasvið hélt með akademískum starfsmönnum vorið 2012 var rætt um hlutverk og starfsemi sviðsins. Helstu niðurstöður fundarins voru að nauðsynlegt væri að styrkja stoðkerfi við rannsóknir og koma á fót rannsóknasjóði innan skólans. Einnig að móta þyrfti skýra stefnu um rannsóknir og uppbyggingu rannsókna innan skólans með skilgreindum markmiðum og leiðum til að ná þeim.

Rannsóknir og rannsóknastyrkir

Á árinu 2012 unnu alls um 35 starfsmenn Háskólans á Hólum rannsóknum, ýmist sem sérfræðingar eða sem hluti af stoðþjónustu. Flestir þessara starfsmanna sinna rannsóknum einungis sem hluta af starfi sínu. Áætlað er að rannsóknavinna við Háskólann á Hólum 2012 hafi numið um 10-11 mannaár. Fjöldi ársverka sérfræðinga í rannsóknum var: 2,7 í Fiskeldis og fiskalíffræðideild, 1,8 í Hestafræðideild og 2,8 í Ferðamáladeild. Vinna sérhæfðs aðstoðarfólks við rannsóknir Fiskeldis- og fiskalíffræðideildar var rúmlega 3 ársverk. Þá eru ótalin störf framhaldsnema við rannsóknir, sem flest tengjast fjármögnuðum rannsóknaverkefnum.

Á árinu tóku sérfræðingar skólans þátt í 34 rannsókn- og þróunarverkefnum, sem styrkt voru af innlendum og erlendum samkeppnissjóðum eða með beinu framlagi frá ríkinu. Fjöldi styrktra verkefna jókst frá árinu 2011 en þá voru þau 28. Tekjur af rannsóknaverkefnum og þróunarvinnu voru um 96 milljónir. Í þeirri upphæð eru talin með framlög ríkisins og aðrar tekjur af bleikju-kynbótaverkefninu. Um 78% af þessum tekjum eru vegna rannsókn- og þróunarstarfsemi innan Fiskeldis- og fiskalíffræðideildar.

Rannsóknir í fiskeldi og fiskalíffræði.

Rannsóknavirkni

Rannsóknasvið hefur tekið saman upplýsingar um rannsóknavirkni sérfræðinga skólans á undanförunum þremur árum. Fram til ársins 2010 jókst fjöldi birtra greina jafnt og þétt og hefur haldist nokkuð stöðugur síðan (Tafla 1).

Tafla 1. Rannsóknvirkni starfmannna Háskólans á Hólum á árunum 2010-2012.

	2010	2011	2012
Bókarkaflar	1	3	
Greinar í alþjóðlegum ritrýndum tímaritum	12	14	13
Greinar í öðrum tímaritum		4	1
Greinar í ráðstefnuritum	6	7	3
Fyrirlestrar og veggspjöld á ráðstefnum	55	48	23
Ritstjórn bóka og tímarita	4	5	5
Skiplag alþjóðlegra ráðstefna.	2		

Birtingar 2012

Tímaritsgreinar og bókakaflar

1. Gunnarsson, S, Imsland, AK, Siikavuopio, SI, Arnason, J, Gustavsson, A, og Thorarensen, H. 2012. Enhanced growth of farmed Arctic charr (*Salvelinus alpinus*) following a short-day photoperiod. *Aquaculture*. **350**: 75-81.
2. Leblanc, C, og Noakes DLG. 2012. Visible elastomer implants for marking small Rainbow trout *Oncorhynchus mykiss*. *North American Journal of Fisheries Management*. **32**: 716-719.
3. Johnston, IA, Kristjánsson, BK, Paxton, CGP, Vieira, VLA, Macqueen, DJ og Bell, MA. 2012. Universal scaling rules predict evolutionary patterns of myogenesis in species with indeterminate growth, *Proceedings of the Royal Society B*. **279**:2255-2261.
4. Leknes, E, Imsland, AK, Gustavsson, A, Gunnarsson, S, Thorarensen, H, og Arnason, J. 2012. Optimum feed formulation for turbot, *Scophthalmus maximus* (Rafinesque, 1810) in the grow-out phase. *Aquaculture*. **344**: 114-119.
5. Kristjánsson, BK, Skúlason, S, Snorrason, SS, og Noakes, DLG. 2012. Fine scale parallel patterns in diversity of small benthic Arctic charr (*Salvelinus alpinus*) in relation to the ecology of lava/groundwater habitats, *Ecology and Evolution*. **2**:1099-1112.
6. Kimmel CB, Cresko, WA, Phillips, PC, Ullmann, B, Currey, M, von Hippel, F, Kristjánsson, BK, Gelmond, O, og McGuigan, K. 2012. Independent axes of genetic variation and parallel evolutionary divergence of opercle bone shape in threespine stickleback, *Evolution*. **66**:419-434.
7. Kornobis, E, Pálsson, S, Sidorov, DA, Holsinger, JR, og Kristjánsson, BK. 2012. Corrigendum to "Molecular taxonomy and phylogenetic affinities of two groundwater amphipods, *Crangonyx islandicus* and *Crymostygius thingvallensis*, endemic to Iceland", *Molecular Phylogenetics and Evolution*. **62**:579-580.
8. Kotrschal A., Räsänen, K, Kristjánsson, B, Senn, M, og Kolm, N. 2012. Extreme brain size dimorphism in sticklebacks: a consequence of the cognitive challenges of sex and parenting? *PloS One*. **7**:1-4.
9. Woods, PJ, Skúlason, S, Snorrason, SS, Kristjánsson, BK, Malmquist, H, og Quinn, TP. 2012. Intraspecific diversity in Arctic charr, *Salvelinus alpinus*, in Iceland: I. Detection using mixture models, *Evolutionary Ecology Research*. **14**:973-992.
10. Woods, PJ, Skúlason, S, Snorrason, SS, Kristjánsson, BK, Malmquist, H, og Quinn, TP. 2012. Intraspecific diversity in Arctic charr, *Salvelinus alpinus*, in Iceland: II. What environmental factors influence resource polymorphism in lakes? *Evolutionary Ecology Research*. **14**:993-1013.
11. Stefánsdóttir, GJ, Ragnarsson, S, og Jansson, A. 2012. A comparison of portable blood lactate analyser and laboratory plasma analysis of blood samples from exercised horses, *Comparative Exercise Physiology*. **8**: 227-231.
12. Tunney, TD, og Steingrímsson, SÓ. 2012. Foraging mode variation in three stream-dwelling salmonid fishes, *Ecol. Freshw. Fish*, **21**: 570-580.
13. Carothers, C, og Chambers, C. 2012. Fisheries privatization and the remaking of fishery systems, *Environment and Society: Advances in Research* **3**: 39-59.

Greinar í ráðstefnuritum

1. Guðrún Þóra Gunnarsdóttir og Gunnar Þór Jóhannesson. 2012. Sköpunarverkið Strandir-þrenns konar sjónarhorn. Í: Ingjaldur Hannibalsson (ritstj.), *Rannsóknir í félagsvísindum XIII: Viðskiptafræðideild* (bls. 132-139). <http://hdl.handle.net/1946/13356>
2. Ingibjörg Sigurðardóttir. 2012. Identifying the success criteria of the Icelandic horse based tourism (Comprendre le succès du tourisme équestre autour du cheval islandais). *Équi-meeting, tourisme. CHEVAL, TOURISME ET LOISIRS, transformations, permanences et ruptures*. 4 bls.
3. Laufey Haraldsdóttir. 2012. Hreint, ferskt og einfalt. Ný norræn matvæli og sviðslistin. Í: Sveinn Eggertsson og Ása G. Ásgeirsdóttir (ritstj.), *Rannsóknir í félagsvísindum XIII: Félagsvísindastofnun Háskóla Íslands* (bls. 1-9). <http://skemman.is/item/view/1946/13380>

Opinberir boðsfyrirlestrar

1. Skúli Skúlason. The evolution of diversity: interplay of ecology, genetics and development. The Department of Ecology and Environmental Science Umeå University; Svíþjóð.
2. Skúli Skúlason. The evolution of diversity: interplay of ecology, genetics and development. Centre for Biological Diversity, School of Biology, University of St Andrews; Skotlandi.

Erindi á alþjóðlegum og innlendum ráðstefnum

1. Cathrin Chambers. Fishing livelihoods and culturally-appropriate fisheries management in North Iceland. IGERT Poster and video competition, Washington, Bandaríkjunum.
2. Guðrún Helgadóttir. Horse round-ups: Harvest festival and/or tourism magnet. Equi-meeting Tourisme, Saumur, Frakklandi.
3. Laufey Haraldsdóttir. Pure fresh and simple. Spicing up the New Nordic Food. SIEF 19th International Ethnological Food Research Conference, Lundi, Svíþjóð.
4. Camille A. Leblanc. The importance of ecology, phenotype and genetic structure for diversity in Icelandic Arctic charr (*Salvelinus alpinus*). Seminar of the Department of Ecology, EAWAG Dübendorf, Sviss.
5. Ingibjörg Sigurðardóttir. Identifying the success criteria of the Icelandic horse based tourism. Equi-meeting Tourisme, Saumur, Frakklandi.
6. Skúli Skúlason. Biological diversity and importance of process thinking. Invited lecture at: Environmental Policy-Making in a Dynamic World NIES Research Symposium VI, University of Iceland – Hornafjörður Regional Research Centre, Nordic Network for Interdisciplinary Environmental Studies; Reykjavík.
7. Carlile, J., Cathrin Chambers og Kristina Tryselius. Marine Tourism Development in Húnaflói. Íslensk þjóðfélagsfræði ráðstefna, Háskólinn á Akureyri.
8. Guðrún Helgadóttir og Ólafur B. Valgeirsson. Vinir og vandamenn: Umfang og efnahagsleg áhrif VFR ferðamanna á Vopnafirði. Þjóðarspeigill, rannsóknir í félagsvísindum XIII, Háskóli Íslands, Reykjavík.
9. Ingibjörg Sigurðardóttir. Einkenni og uppbygging fyrirtækja í hestaferðaþjónustu. Þjóðarspeigill, rannsóknir í félagsvísindum XIII, Háskóli Íslands, Reykjavík.
10. Laufey Haraldsdóttir. Hreint, ferskt og einfalt. Ný norræn matvæli og sviðslistin., Þjóðarspeigill, rannsóknir í félagsvísindum XIII, Háskóli Íslands, Reykjavík.
11. Guðrún Þóra Gunnarsdóttir. Sköpun áfangastaðar. Þjóðarspeigill, rannsóknir í félagsvísindum XIII, Háskóli Íslands, Reykjavík.
12. Stefán Ó. Steingrímsson, Guðmundur S. Gunnarsson og Tyler D. Tunney. Óðals- og fæðuatferli ungra laxfiska í ám. Haustráðstefna Vistfræðifélags Íslands. Öskju, Reykjavík.
13. Þórhildur Ósk Halldórsdóttir, Guðrún Einarsdóttir, Þóra Valsdóttir, Kolbrún Sveinsdóttir og Laufey Haraldsdóttir. Neytendahegðun og viðhorf ferðamanna til staðbundinna ferðamanna. Þjóðarspeigill, rannsóknir í félagsvísindum XIII, Háskóli Íslands, Reykjavík.

Erindi á málþingi, málstofu eða fundum faghópa

1. Bjarni K. Kristjánsson og Daniel P. Govoni. Lífríki íslenskra linda. Fyrirlestraröð Náttúrustofa.
2. Camille A. Leblanc. Mikilvægi vistfræðilegra þátta, svipgerðar og erfða fyrir líffræðilega fjölbreytni hjá hellableikju á Íslandi. Fyrirlestur í fyrirlestraröð Fiskeldisdeildar, Háskólinn á Hólum.
3. Camille A. Leblanc. Mikilvægi eggjastærðar fyrir fjölbreytileika hjá laxfiskum. Vinnufundur um fjölbreytileika bleikju við Líf- og umhverfivísindadeild, Háskóli Íslands.
4. Guðrún J. Stefánsdóttir. Líkamlegt álag á hross í kynbótasýningum. Ráðstefnan Hrossarækt 2012. Hlégarði, Mosfellsbæ.
5. Guðrún J. Stefánsdóttir. Líkamlegt álag á hross í kynbótasýningum. Aðalfundur félags tanningsamanna. Sauðárkróki.
6. Ingibjörg Sigurðardóttir. The Icelandic horse industry. Samið og flutt fyrir nemendur við Högskulen for landbruk og byggðenæring.
7. Ingibjörg Sigurðardóttir. Hestar og ferðamenn. Málstofa um ferðamál á SAK í tengslum við Atvinnulífssýningu.

Veggspjöld

1. Camille A. Leblanc, Bjarni K. Kristjánsson, Skúli Skúlason, Árni Einarsson, Sigurdur S. Snorrason, Michael B. Morrissey, Moira M. Ferguson, og Katja Räsänen. Fine scale diversity of small benthic cave dwelling Arctic charr (*Salvelinus alpinus*). Workshop Applied Evo 2012 Evolutionary ecology and management of aquatic ecosystems, EAWAG Dübendorf Sviss.
2. Laufey Haraldsdóttir. Neytendahegðun og viðhorf ferðamanna til staðbundinna ferðamanna. Þjóðarspeggill, rannsóknir í félagsvísindum XIII, Reykjavík, Háskóli Íslands.

Reikningar Hólaskóla 2012

Hólaskóli - Háskólinn á Hólum
02-217

Rekstrarreikningur

	Reikningur 2012	Reikningur 2011	Fjárheimildir 2012
Tekjur			
Sértekjur.....	180.769.566	197.057.892	189.200.000
Markaðar tekjur.....	0	0	0
Aðrar rekstrartekjur.....	17.074.925	14.519.253	10.500.000
Tekjur samtals	197.844.491	211.577.145	199.700.000
Gjöld			
Almennur rekstur	536.864.532	503.321.605	493.400.000
101 Hólaskóli - Háskólinn á Hólu...	536.864.532	503.321.605	493.400.000
Viðhald	2.313.032	4.720.719	3.900.000
501 Viðhald fasteigna.....	2.313.032	4.720.719	3.900.000
Gjöld samtals	539.177.564	508.042.324	497.300.000
Tekjur umfram gjöld	-341.333.073	-296.465.179	-297.600.000
Framlag úr ríkissjóði	297.600.000	238.500.000	297.600.000
Hagnaður/tap ársins	-43.733.073	-57.965.179	0

Efnahagsreikningur

	Reikningur 31.12.2012	Reikningur 31.12.2011
Eignir		
Fastafjármunir		
Áhættufjármunir.....	100.000	100.000
Langtímakröfur.....	0	0
Fastafjármunir samtals.....	100.000	100.000
Veltufjármunir		
Vörubirgðir.....	0	0
Inneign hjá ríkissjóði.....	0	0
Skammtímalán.....	0	0
Skammtímakröfur aðrar.....	44.070.617	60.371.567
Handbært fé.....	24.339.402	28.356.203
Veltufjármunir samtals.....	68.410.019	88.727.770
Eignir samtals.....	68.510.019	88.827.770
Skuldir og eigið fé		
Eigið fé		
Höfuðstóll		
Staða í ársbyrjun.....	-134.016.065	-76.050.886
Breyting v/lokafjárлага.....	0	0
Hagnaður/tap ársins.....	-43.733.073	-57.965.179
Höfuðstóll í árslok.....	-177.749.138	-134.016.065
Annað eigið fé		
Bundið eigið fé.....	0	0
Framlag til eignamyndunar.....	0	0
Annað eigið fé samtals.....	0	0
Eigið fé í árslok.....	-177.749.138	-134.016.065
Langtímaskuldir		
Tekin löng lán.....	0	0
Langtímaskuldir samtals.....	0	0
Skammtímaskuldir		
Yfirdráttur á bankareikningum.....	0	0
Skuld við ríkissjóð.....	231.088.186	212.343.767
Skammtímalántökur.....	0	0
Aðrar skammtímaskuldir.....	15.170.971	10.500.068
Skammtímaskuldir samtals.....	246.259.157	222.843.835
Skuldir samtals.....	246.259.157	222.843.835
Skuldir og eigið fé samtals.....	68.510.019	88.827.770